
Minder schoolbezoek, meer onderzoek

WAT DOET DE ONDERWIJSINSPECTIE IN 2019?

Met de invoering van het vernieuwde toezicht bezoekt de Inspectie van het Onderwijs scholen en schoolbesturen in beginsel nog maar eens in de vier jaar. Hoewel de inspectie niet jaarlijks over de vloer komt, doet zij wel elk jaar onderzoek naar de onderwijsinstelling en naar bepaalde thema's in de verschillende onderwijssectoren. Voor deze onderzoeken stelt ze jaarlijks doelen en activiteiten vast in een jaarwerkplan.

Vanaf 2017 werkt de inspectie met een vernieuwd toezicht, waarmee ze jaarlijks de prestaties van de schoolbesturen en de scholen volgt. Hierbij kijkt ze met name naar de onderwijsresultaten, de ontwikkeling van de leerlingpopulatie, de financiën en de signalen van buiten. Als hieruit blijkt dat er risico's aanwezig zijn, gaat de inspectie over tot een gesprek en eventueel een kwaliteitsonderzoek, afhankelijk van de aard en omvang van de risico's en de beoordeling van de kwaliteitszorg. Een voorbeeld is de uitkomst van een risicoanalyse waaruit blijkt dat de opbrengsten mogelijk onvoldoende zijn. De inspectie kan op basis hiervan een onderzoek doen om de eventuele tekortkomingen vast te stellen.

Daarnaast krijgt elk schoolbestuur een vierjaarlijks onderzoek om de onderwijskwaliteit en het financieel beheer te beoordelen. Bij het eerste vierjaarlijks onderzoek wordt op bestuursniveau geen oordeel gegeven over de kwaliteitszorg, wel over het financieel beheer. Dit geldt voor alle vierjaarlijks onderzoeken tot 1 augustus 2021.

JAARWERKPLAN

Jaarlijks stelt de inspectie nieuwe doelen en activiteiten vast in een jaarwerkplan. Bepaalde onderwerpen krijgen extra aandacht. Ook voor 2019 heeft de inspectie een jaarwerkplan vastgesteld. Hierin is opgenomen dat de aanwezigheid (en inhoud) van een schoolgids, de vrijwillige ouderbijdrage, de zorgplicht binnen passend onderwijs, de leerplicht en voortijdig schoolverlaten en de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling in 2019 extra aandacht krijgen. Tevens houdt de inspectie extra toezicht op de naleving van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt).

NIEUW ONDERWIJSRESULTATENMODEL

Vanaf het schooljaar 2019-2020 draait de inspectie proef met een nieuw onderwijsresultatenmodel voor het primair

onderwijs. In dit model wordt gekeken naar de behaalde referentieniveaus op het gebied van taal en rekenen. De resultaten van de afgelopen drie jaar van groep 8 worden hiervoor samengenomen. De inspectie onderzoekt of voldoende leerlingen het te bereiken eindniveau van de basisschool ook daadwerkelijk behalen. Tevens bekijkt ze of het aantal leerlingen dat het streefniveau haalt, bij de verwachting van deze leerlingpopulatie past. Op basis van deze indicatoren geeft de inspectie een oordeel over de leerresultaten. Als de school niet voldoet aan de indicatoren krijgt ze uiteraard de gelegenheid daarover verantwoording af te leggen. Het voornemen van de inspectie is om het nieuwe onderwijsresultatenmodel in het schooljaar 2020-2021 formeel in te voeren.

ONDERZOEKSTHEMA'S

Naast het houden van toezicht op scholen en schoolbesturen onderzoekt de inspectie diverse thema's binnen de verschillende onderwijssectoren. De onderzoeksresultaten moeten zowel de inspectie als de diverse actoren binnen het onderwijs meer inzicht geven hoe scholen de kwaliteit van het onderwijs kunnen bevorderen en waarborgen.

KAN STRATEGISCH PERSONEELSBELEID TOT VERMINDERING VAN DE WERKDruk LEIDEN?

Een van de thema's waar de inspectie zich in 2019 mee bezighoudt, is 'de HRM-aanpak bij werkdruk van leraren'. Er wordt onderzocht of strategisch personeelsbeleid bijdraagt aan de werkdrukvermindering. De inspectie doet onderzoek naar de werkdruk als risico voor de onderwijs-

MR. ARZU YANDERE

is advocaat bij Cascade advocaten, a.yandere@cascadeadvocaten.nl

kwaliteit. Met dit onderzoek wil ze ervoor zorgen dat werkgevers en werknemers in het onderwijs met elkaar de dialoog aangaan over de aanpak van de werkdruk.

Tevens doet de inspectie dit jaar onderzoek naar het thema 'schoolverschillen'. Nederlandse scholen zijn erg verschillend als het gaat om de gemiddelde prestaties. De kenmerken van leerlingen verklaren deze verschillen slechts gedeeltelijk. Zo verschillen ook scholen met vergelijkbare leerlingpopulaties van elkaar. De inspectie wil met het onderzoek de mogelijke verklaringen voor de schoolverschillen achterhalen. De onderzoeksresultaten moeten meer inzicht geven in de oorzaken van schoolverschillen om daar vervolgens iets aan te doen.

Een derde thema zijn 'de leerlingen met extra ondersteuning'. De inspectie onderzoekt of leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte de juiste ondersteuning krijgen voor succes op school en perspectief op een baan. Het onderzoek moet aantonen in hoeverre de inzet van passend onderwijs effect heeft.

OVERIGE ONDERZOEKEN

De genoemde thema's gelden voor verschillende onderwijssectoren. Specifiek binnen het primair onderwijs en speciaal onderwijs heeft de inspectie nog een aantal onderwerpen die ze wil onderzoeken:

- De inspectie overweegt vervolgonderzoek te doen naar de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs.
- Voorts wenst ze meer inzicht te krijgen in de realisering van het curriculum binnen het primair onderwijs, welke keuzes scholen maken en wat het effect daarvan is.
- Jaarlijks doet de inspectie onderzoek naar de ontwikkelingen in het aanbod van scholen en de leerresultaten aan het einde van het (speciaal) basisonderwijs, het 'Peilonderzoek'. In 2019 verschijnen de peilingen Engels einde basisonderwijs en mondelinge taalvaardigheden einde speciaal (basis)onderwijs.
- In de tweede helft van 2019 wordt een nulmeting gedaan naar de kwaliteit van voorschoolse locaties op basis van een steekproef. Daarnaast wordt een steekproef gedaan om een beeld te krijgen van de aansluiting tussen de voor- en vroegschoolse educatie. Voorts onderzoekt de inspectie hoe meer gestuurd kan worden op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie en de kinderopvang.

- De inspectie gaat tijdens de vierjaarlijkse bezoeken altijd naar de scholen voor speciaal basisonderwijs en de nieuwkomersvoorzieningen type 1 en 2 voor een verificatieonderzoek.
- In de gemeenten met een Lokale Educatieve Agenda onderzoekt de inspectie in hoeverre ze de doelstellingen behalen. De uitkomsten vormen de basis voor de uitwerking van een aantal goede voorbeelden.
- Aanvankelijk had het speciaal onderwijs na de invoering van passend onderwijs te maken met een daling van het aantal leerlingen. Inmiddels is dat niet meer het geval. Er is zelfs sprake van een toename. De inspectie doet onderzoek naar waar de handelingsverlegenheid van het reguliere onderwijs zit en naar de inspanningen van het speciaal onderwijs om tussentijdse instroom op te kunnen vangen.
- De inspectie doet onderzoek naar de zorg onder onderwijstijd binnen het speciaal onderwijs. Momenteel brengt de geboden zorg onder onderwijstijd in verschillende vormen grote knelpunten met zich mee.
- Tot slot onderzoekt de inspectie welke verschillen binnen de samenwerkingsverbanden aanwezig zijn en of het mogelijk is deze verschillen te ordenen.

STAAT VAN HET ONDERWIJS

De onderzoeksresultaten worden jaarlijks verwerkt in een rapport, 'De Staat van het Onderwijs'. De constateringen in deze rapporten vormen deels de basis voor nieuwe onderzoeken. Daarnaast kunnen signalen ook aanleiding zijn voor de inspectie om onderzoek te doen. In april 2019 rapporteert de inspectie over de staat van het onderwijs in het afgelopen jaar, waarin onder meer het reken- en wiskundeonderwijs, de peilingen voor taal en rekenen, het burger-schapsonderwijs, de kwaliteitszorg, de kansen en obstakels voor kwetsbare groepen, dyslexie, toezicht op de voor- en vroegschoolse educatie en de overgang primair-voortgezet onderwijs aan bod komt. BSM